

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékire küldve:	
Helyben:		Vidékire küldve:	
Egy évre . . . 10 koi. — fill.		Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5		Fél évre . . . 8	
Negyed évre . . . 2		Negyed évre . . . 4	
Egy óra . . . 1		Egy óra . . . 1	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Uj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos peit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szór 4 fillér.

Züllés.

Ha nincs erélyes és becsületes pásztor a nyájnak, elszéled, elkóborol, elvadul és elzülk. Többé sosem tér vissza törvényes helyére, törvényes hajlékába, törvényes gazdájához. Elcsatangol világgá s mint a vadállat szabad préda lesz. A ki elfogja, leüti, lelövi, az nyer hozzá tulajdoni jogot.

A milyen a nyáj, épen olyan a nép, a nemzet s. Kötelességtudó, lelkiismeretes vezetők nélkül . . . eltevelyeg, elkallódik, elzülk s idegenek kezébe kerül, idegenek befolyásának lesz rabja és áldozatja . . . Fájdalom! ezt a keserű, ezt a szívreperesztő, ezt az örületbe kergető igazságot, mi magyarok nemcsak elméletből tudjuk, hanem gyakorlatból is. Gyászos mindennapi tapasztalatok tanítanak meg erre bennünket.

Nálunk a felül tes emberek és az önzők uralma van napirenden. Ezek aztán kifecsegnék mindent, ami a nemzet legféléttetebb titka, elpazarolnak mindent, a mi a nemzet előtt szent és drága. Ő előttök mindennek, a mi hasznos és kellemes, csak egy rendeltetése lehet és ez nem más, mint — őket szórakoztatni, gyönyörködtetni és boldoggá tenni . . . mindennek a mi a magyar nemzet igaz tulajdona, csak egy rendeltetése lehet: osztrák bitorló

kezekbe jumi és mindennek, ami még szabad, csakis egy sorsalehet: — megálztatni, megszegyentetni és megostoroztatni, esetleg lehóhéroltatni. (Bocsánat a kifejezésért, de csakis ez a jó magyar szó felel meg az idevonatkozó ag mindnyájunk lelkében élő fogalomnak.)

Ime ez a mi társadalmi és állami életünknek a maga rideg valóságában lerajzolt képe.

Az iskolákban pedig azt tanítják, hogy Magyarország állam és a magyar nemzet suverain nemzet. De mihelyt elvégezi az ifju ember a maga is-oláit és kilép a gyakorlati életbe — rögtön felvilágosítja őt a tapasztalat és a józan ítélkező képesség, hogy Magyarország épen úgy nem állam és a magyar nemzet épen úgy nem suverain, mint ahogy a hajdumegyei „Józsa“ nem tengeri kikötő város és a galambok nem tengeri czápák. Ezt látva és tapasztalva az ifju ember, csakhamar kiábrándul s belátja, hogy hiszen őt az iskolában tanítómesterei becsapták, mert az ő hazája egy szégyenletes módon lenézett osztrák tartomány és az ő magyar nemzete pedig egy őszintén lelkesedni nem tudó, komoly munkától irtózó és saját boldogságáért semmire nem képes rabszolga nép.

Ilyen alakok kerülnek aztán felszínre. Ezek vezetnek. Mikor magasabb

hivatalba vagy bizalmi állásba jutnak: megígérnek nekik mindent a mi csak az ember szemének, szájának kedves. Felfogadják, hogy a haza függetlenségének (a mi 1867. óta nem létezik) hűséges őrei, gondviselői, fentartói és apostolai lesznek. Ezek a fogadalmak azonban épen mint a magyar állam függetlenségéről szóló törvények, csakis kongó szavakkal elzengett „aranymonpások.“ De mivel már nálunk ezt eddig is mindenki így cselekedte, hát ennek máig is nagy jelentőséget szereznek tulajdonítani az emberek. És igazok is van. Mert hiszen nálunk az effajta ígéreteket úgy sem szokta beváltani senki, hát legalább szóvalhangoztassa, aki zsirosabb közhivatalhoz jut. Födolog a szép formáság és a külső tetszelgés. A lényeg — az nálunk semmi! Elég ha névről ismerjük. Beváltani az ígéreteket? no ezt nálunk ma már csakis az ujjab divat szerint gyakorlatilag ki nem iskolázott parasztlak cselekszik meg. Tényeges uraknak ez derogál.

Pedig bizony bizony nem jól van ez így! mert komisz pásztor mellett elzülk a nyáj — s a milyen a mester, olyan az alkotás.

dr. Király Péter.

Két asszony.

Szemtől-szembe állok veled. Az én fegyverem az ész és az erő, tied a fufang és az armány. Egyformán kintartók vagyunk, harcunk tehát örök lesz. Győzz ha tudsz! Én küzdök dacosan és büszkén mindhalálig, mert férfi vagyok, de téged segítlek magam ellen, mert te gyenge vagy és — nő.

Itt vagy mellettem — látlak, Érzem tested melegét, hallom szived dobogását és vérembe tüzel véred láza, észbontó kerin-gése,

Te vagy minden:

Hosszu, kinos éjszakáim daemoná; egy végtelen szenvedésű élet minden ragyogása, minden gyötrelme. Te vagy a lobogó láng, mely izzóra hevíti a vér millió sejtecskéit; és te vagy a fagyasztó hidegség, dermesztő leheletteddel deresre fested az éden haját és ránczot raksz a sima homlokra: egy sfinksz, ki gyehenna világba jelenik meg és fagyot áraszt maga körül. De te más is vagy: az oltár, mely előtt porba hullok, mint a hívő a felfeszített isten kőszobrá előtt és imádlak! . . .

A legszínesebb, legmerészebb alkotás,

mely megfogant a teremtésben, te vagy asszony. A menyország minden üdve, kéje . . . isteni káprázata; a poklok örökkön égő lángja . . . minden idők kísértő szelleme.

Sötét éjszakákon, míg reszkető kézzel tapintjuk izzó homlokunkat és szemünk tagra nyílik a hisztériától gyakorta suhog közöttünk egy-egy elmosódott, fakó ábránd, a léha bohóságok világából, amikor még megtudtuk kacagni a mások örömét és a mások kálvariáján tudtunk egy könnyet hullatni, mert tele volt még lelkünk álommal.

De jön egy másik világ. A bohó gyermekálmok végtelen rajából fantazmagorikusan elé imbolyog egy ezerfényű kép, egy csudás érthetetlen poliander: az asszony! És vele megdől az oltár, mely ott épült a szív mélyén és elhamvad a lélek villogó káprázata, melyen egykor tortült az ábránd és az ideál romantikája. — S a mi utána marad nem egyéb, mint láz . . . gyötrő, emésztő láz . . .

Csöndben, lábujhegyen odatopogott a férje-ura háta mögé, hófehér kacsóival kö-

zibe kapott a nagyságos ur sűrű, fekete hajának és elkezdte össze-vissza kuszálni, miközben hahotázott, kacagott, ugrált mint egy kis gyermek. A férfi csak túrte egy ideig, de aztán egy kilesett pillanatban megkapta az asszonyka kezét és odavonta magához az ölebe. Csókolta az ajkát, a homlokát, a haját, mindenét, áthatva valami csodás rajongással, a melynek nem lehet nevet adni: édes és gyötrő, a menyország üdvében füröszt, majd meg a poklok örökkön égő lángjában. És a csópp asszony olyannak tetszett a délczeg, robusztos férfi öleén, mint harmatos, illatozó rózsá, nagy fekete márványlapon.

Mikor Szvetozár ur a rózsát keblére tűzte, korántsem hitte volna, hogy az a kis démon úgy a hatalmába ejtse. Elvégre agglény nem maradhatott, hát egy armányosan napsugaras téli napon fejére csapta a klakkját, fehér máslit esatolt a gallérja alá és — miként az egyik legmeghittebb barátja megjegyezte: a paralizis progressziva megdöbbentő tünetei között megházásodott örökre.

Egyébre nem igen emlékszik már, ámbár nem valami régóta élvezi Hymen

Magyar viselet.

— Nemzeti ujjábredésünk. —

Egyetlen nemzete sincs ennek a keserű levében forgó földgolyónak, amely oly könnyen és oly rövid idő alatt mondott volna le nemzeti viseleteről, szokásairól és hagyományairól, mint a magyar. Amely bámulatos szívóssággal ragaszkodott hozzá az elnyomtatás korszakában, éppen oly könnyedén dobta le magáról 1867. évben történt nagy becsapása után, s a nemzetközi divat áradatában elpusztult a magyar viselet és vele a régi magyar iparosság. A gombkötők, szűcsök, eszmiadiak, magyar szabók lassankint kipusztulnak Van olyan iparág, amelynek ma már hírmondója sincsen.

Egyik főoka a magyar ipar kipusztulásának az a nemzetietlen irány, mely a nemzetköziség áradatába sodorta a magyar nemzetet. A bécsi, párisi és angol divattal özönlöttek be az idegen divat és iparcikkiek. A magyar hölgyek a párisi, a férfiak pedig a német és angol divat szerint öltözködtek.

Milyen neveléses a mai magyar. A módlinga gyár karlsbadi cipőjét, a bécsi kalapgyár czilinderét, az angol posztóból készült ruhát hordja. Rajnai bort vagy francia pezsgőt, konyakot iszik, graham-konyerót, sardiniai vagy muszka halat, svájci sajtot, prágói sonkát eszik. A butort bécsi gyáros készíti. Az óraja, ékszere svájci vagy külföldi. Szóval mindene idegen, csak meg a nyelve nem. Igazán csoda is, hogy az ősi nyelvet töri meg valahogy.

Mulatságos az ifjuság feszkelődése is. Micsoda hülye ötlet a kuruczbrigád alakítása is. Hej! ha a kurucz ősök föltámadnának, kiszorítanák a litvány paráját is az ilyen kívül-belül labancz-hadnak. Magam is láttam néhány száihősöt e tejfőtös képű gyerkőcöknek. A híres kurucz-brigád tagjai

rozsalanczait. De az a rövid idő, mit a legfőkétebb nyugalomban és boldogságban eltöltött, éppen elég volt arra, hogy megfélekedezzek mindenről, ami megelőzte az ő paradicsomat.

A felesége imádja. (Erről szentül meg van győződve.) Ő kedveli a feleséget. (Szvetozár ur sohasem volt szerelmes és nem is tud az lenni. Ő csak kedvel. A szerelem az — lányos) hát fátvált a multra, fátvált a léha bohóságok világára. Lánysóhaj, asszonyköny — oda. Az ábrándokat, legváratlanul bohó álmokat eltemette a ma! a valóság. S ez eltemette az egész multat minden káprázatával.

Igy is van ez rendén. Így követelik ezt az ész törvényei és így kívánja ezt a társadalom erkölése. Ez az asszony isten és emberek előtt az ő hitese felesége, ebbe senkinek semmi beleszólása nincs. A ezimborák vegyék tudomásul és igyekezzenek mentől elebb rezignálni. Hagyjának fel ugyanis sikertelen faradozásaikkal, hogy őt az ugynevezett gyűlésekre hívják, mert ő nem megy. Megígerte az asszonynak. Amit pedig ő az asszonynak megígert, az ellen nem létezik apellatio. Akinek szüksége van rá, az forduljon a feleségéhez, ha az elereszti: elmegy. Ha nem ereszti: marad. Puntum!

Ez így volt.

Semmi.

Gondelkodik normálisan, mint azelőtt, csak talán a vére lázasabb. Sok erőt érez magában, de régi flegmája azért most sem hagyta el.

Egy sikertelen, titokban átlumpolt éjszaka epilógusa: láz, vágjak és a többi.

szinte tüntettek vele, hogy mentül nagyobb czilinder rakjanak üres kobakjaikra.

Szegenletes dolog igazán ez az elnemzetiellenedés, de való. Sok nyomorúságunknak oka, kulturrása és következménye. Iparunk pusztulása az idegen divatok majmolásával kezdődött és nem is fog talpra állani iparunk, ha vissza nem térünk a magyarsághoz, a nemzeti öltökhöz, amíg bensőnkben és külsőnkben is egyaránt magyarok nem leszünk.

Minden nemzetnek megvan a viselete. Csak a magyarnak ne legyen? Térjünk vissza hozzá. A magyar ruha fejezze ki külsőleg is, hogy magyarok vagyunk. Le a czilinderrel, a bécsi, párisi és angol divattal, amely megromtotta még az izlésünket is. A ruházatunk, butorunk, házuk, bölcsőnk és koporsóink fejezze ki mindig magyar voltunkat.

Ne csak az ünneplőnk legyen magyar, hanem a hétköznapi ruházatunk is. Ne csak néhány aggyastyán viselje a nemzeti öltönyt, hanem mindenki, a ki magyarnak vallja magát.

Ha külsőnk és belsőnk egyaránt magyar lesz az lesz a nemzeti ujjászületés. Akkor föl fog virulni a magyar ipar is, akkor nem leszünk adófizetői az idegen ipar ezikké fogyasztása révén az egész világnak.

De nem az ifjuságnak kell kezdeményezni a magyar viseletet, hanem az országgyűlési képviselőknek, akik a magyarság képviselőinek mondják magukat. Mert ne mondhatnák ki például a függetlenségi pártok, hogy az üléseken csakis magyar ruhában jelenjenek meg?

Adják ki a jelszót, hogy viseljünk magyar ruhát. Adja ki a jelszót a Kossuth apánk fia, ezt tőle várjuk.

Szókimondó.

Szeretne kiabálni. Mentségekkel tele ordítani az erkölcs és moralpredikátorok füleit. Tereit és jogot ker.

Ez az éjszaka — — — ha ezt az asszony tudná

Szvetozár ur a tükör elé áll és gratulál magának.

— Bravo fiu, te még a régi vagy most is.

Odébb húzódik a kandalló felé, világot gyújt, aztán kibámul az ablakon az éjszakába.

Atkozottan bug odakünn a szél. Szikrázva keringnek a hópíhek és megülnek mindent. Hajnalodik, de még alig, alig dereng.

A megvetett ágy csábosan tátong. A kályha lobogó lángreflexei ott ugrálnak a hófehér párnákon. A sötét sarokból, a brockhausok tetejeről, gúnyosan vi yorog rá a faun. Szvetozár ur mosolya szépen elhúzódik és határozottan hajlamos érez valamit lendületbe hozni és levérni onnan az a vi györgő szörnyleget.

— Atkozott figura! Bah . . . csak anyag; de belepislog az írásomba. Nézheti! Gyöngyszemek ezek. Ilyen gyöngy az is, aki irta. Ósmereim régtől — mióta a szivemet dobogni érzem. A haja fekete, szeme mélyen a poklok világa fénylik és az arca halovány, mint a fehér alabastrom. Kedveltem is egyszer — igaz, de ez a vonzalom csak szalmaláng volt. Fellobbant tacsó kóromban, aztán elszállt, elillant a lángja, mint a rózsza illata virághervadásakor.

Álom volt. Az álom nem örökké tartó. Ő felébredt és ébredése egy szép, egyszázszor szebb való. Az ő álma most: egy kicsiny, szöke fürtös, fehér gyerek asszony. Ha annak a szemébe néz, — álmodik egy

A debreczeni Kossuth-szobor.

Más városokban már rég ott diszeleg a nagy Kossuth Lajosnak szobra, Debreczen városában a téren is késik. Ezek előtt megalakult a debreczeni Kossuth-szobor bizottság, mely gyűjti a fillereket Kossuth-szobrára, de mikor jelentheti azt, hogy együtt van már az összeg, azt még a bizottság sem tudja.

Szége az ő magyar Debreczen városának, hogy Kossuth apáknak még nem hirdeti dicső emlékét szobra, pedig talán éppen Debreczen városa az, melynek legelső kötelessége lett volna Kossuth Lajosnak szobrot emelni.

Hisszük, reméljük, hogy Debreczen polgársága mielőbb helyreépítolja a mulasztást s rövid idő múlva monumentális szobor fogja hirdetni a magyar haza megváltójának dicső emlékét. A debreczeni Kossuth szoborra vonatkozólag a szoborbizottságtól a következő sorokat vettük:

A 11-dik számú 1901. január 1-én kelt kimutatás szerint a „Debreczeni Első Takarékpénztár” 34.485. számú betéti könyvében volt 24,326 korona 03 fillér. Ennek egy évi 4 es fél százaléka kamatja 1,106 korona 98 fillér. Lett a tőke ezzel együtt: 25.433 kor. 01 fillér.

1901-ik évben adakoztak: össz. 103 kor. 1901. december 31-én pénztár 25,536 korona 01 fillér, azaz Huszonöt ezeröt százharminczhat korona és egy fillér.

A „debreczeni Kossuth-szoborbizottság” mely 1894-ben öt elnök, több jegyző és százon felüli taggal megalakult, még ugyanaz év szeptember havában Komlóssy Arthur

olyan csudás, bizarr álmot, amelynél szebb álomban ő nem hisz.

— Igaz, szép volt a másik is — Szvetozár ur ajkbigyesztve mosolyog.

Első fellobbanása a szívének, mit soká nem tudott elhomályosítani semmi, mig nem jött a második: az igazi, az utolsó.

Fanatikusán, szinte bosszusan rázza a fejét. Nem tud menekedni az összehasonlástól. Az egyik, az első, nagy, fekete, villogó mélységes tekintettel. Sokat kísérti őtet az a fekete szempár azóta . . . azóta, mikor ott feküdt a karjaiban, a koblén. — Ahogy átfogta nyakát és érezte a teste bódító melegét, és szivta a haja illatát, mintha bele akarna kábulni. Összeforrtak az ajkai egy szenvedélyes vad csókban és éggett, lángolt a testük, mintha egygye akart volna forni . . . Fantazmagorikusan ugrál előtte a sok bohóság, ábránd, asszonyköny; és a mosolygó remineszcenciák tömegéből, zsbongórajából kibontakozni látszik az egész multat, minden gyönyörével, minden gyötrelmével és minden álmával.

Az egész mult pedig egy lány. Egy nagy, fekete orós lány. Olyan erős, mint ő: Ida! Érzí a hallását a hibetelenségig megfinomúni. Meghall mindent . . . meghallja a levegő nesztelen zizegését, hallani véli, amint a könnye végig pereg az arcán, és minden, minden csak egy szót mormol. És ez a szó belopódzik a lolkébe, szívébe. Áthatja egész világát és érzi, hogy e szóra lankadnak izmai és minden izébe valami csudálatos lohasztó vágy lopódzik.

Megremeget és sötétlen mered maga elé, akárha visszasugálna tekintete önlélkébe.

elnök, dr. Bakonyi Samu és Tóth Béla urakból álló három tagú küldöttséget bízta meg a gyűjtő iver kibocsátásával és a gyűjtésnek úgy Debreczenben, mint a vidéken eszközölésével.

A három tagú küldöttség ennek folytán, 1894 szeptember havában, Kossuth Lajos arcképével díszített, lelkes hangú felhívást bocsátott ki Debreczen és vidéke lakosságához s megalakította a város 6 utcza körületére és a külsőségekre a gyűjtő bizottságokat s szétküldötte a gyűjtőleveket a vidékre is s egy év leforgása alatt csak nem 10.000 frtot — 20.000 koronát gyűjtöttek, mely összegben csak egy-két nagyobb adomány foglaltatik, mint Hajdúvármegye 2000, a debreczeni ev. ref. egyház 1000, tiszántuli ev. ref. egyházkerület 6000, Debreczeni Első Takarékpénztár 500, debreczeni ev. ref. tanító testület 200 kor na, stb. stb. adománya, a többi mind kisebb adományokból, nagyobb rész a nép filléreiből gyűlt össze, s az utóbbi időben, kevés adományt leszámítva, saját kamatos kamataival növekedett csupán a fentebb kimutatott 25 és félezer koronára.

E hármás bizottság tehát eleget tett a rábízott feladatnak, mert a begyűlt pénzeket azóta híven gondozza és kezeli s a nagy közönségnek évenként — néha két ízben is — beszámolt a gyűjtés eredményéről s ma már a 12 ik kimutatást bocsátja közre, mely 100 példányban nyomattatván ki, úgy a helybeli, mint más hírlapoknak továbbá a közelebről érdekelt testületeknek, és egyeseknek is megküldetett.

A hármás bizottságnak nem állott feladatában, de felhatalmazást sem nyert arra, nézve, hogy akár újabb gyűjtőlevelet bocsásson ki, avagy valamely jövedelmet, bevételeket eredményező módokról gondolkozék.

És mindenütt csak egyet lát, csak egyet hall: Idát!

Szvetozár elhagyta, visszatérsze hozzám? Én vagyok, halld . . . én, az erős, a nagy, a szép Ida, aki ott ringtam a karjaidban, aki mosolyt csókoltam ajkaidra ha bánat ért. Én, Ida, a bosszu, éjke hajammal, tudod, a tenger-hajammal, mit enyelve csavartál nyakad köré, amibe kéjittasan temetted arczodat, mikor keblem kebleden dobogott.

Én, Ida! Akinek megígérted, hogy együtt hullsz vele a föld porába . . . Valami pokoli erő lopódzik a vérébe, mely megfertőzti a lelkét, megdobbantja a szívet. Hallja az epizód szereplők vihogó, örült kaczagását: azt az isténnt eldobta, összerőrdelt ezért a kicsiny babáért? . . .

Egy hatalmas, misztikus színjáték bontakozik ki fantáziájából és a sok elmosódó, homályos epizód alak előtt ott látja egymással szemben mind a kettőt: a hosszú haju, erős fekete lányt, meg egy kicsiny hófehér arczu, törékeny asszonyt — az ő feleségét. Látja, amint egy háttérből fantazmagorikusan elé imbolygó ismerős alak rákiált: bitang ember vagy, megszegted az esküdet, elhagyta meggyalázott kedvesedet . . .

Felveti fejét. Szemeiben villogó fény szikrázik. Pillantás alatt fölpattan a szoba közepére, melle kidülled és elkezd viaskodni a rémekkel. A vádló alakja összemálik saját maga lényével és a vád folyik: Szvetozár meghazudta a lelkedet. Te csak az elsőt szeretted, csak őt szeretted és csak őt fogod szeretni mindörökké!

Mindörökké! . . .

Megdöbben és lezárja szemeit, hogy ne lásson semmit. Úgy áll ott mozdulatla-

Ez a társadalom, a hazafias közönségnek kötelessége, mely mindenkor meg tudja találni a módokat és eszközöket arra nézve, hogy nagy és nemes czélokot megvalósítson.

A szobor aaptokéjének oly magas összegre való emelése pedig, hogy abból a nagy Kossuthoz és Debreczenhez méltó emlék szobor állítható legyen, Debreczen szabad királyi városnak, mint erkölcsi testületnek elvállalt szent kötelessége, mert azon feltétel, hogy elebb a társadalom tegye meg a magáét s akkor kerüljön a sor a városi pénztárra, ime már elvitázhatalanul teljesült.

Debreczen szab. kir. városnak, mint erkölcsi testületnek pénztára azonban a debreczeni Kossuth szobor alapjához ezideig még semmivel sem járult.

NAPI HIREK.

Előadás a siketnémákról.

A siketnéma intézet tanára s növendékei Debreczenben. —

A vácsi orsz. siket néma intézet igazgatója értesítette a városi tanácsot, hogy folyó hó 19-én, tehát jövő Szerdán d. u. később meghatározandó programmal, az intézet 2 tanára és 6 növendéke a siketnémákról, azoknak oktatásáról a városi nagyteremben előadást óhajtatani s a tanítási módot gyakorlatilag is bemutatni kívánja.

Miután a városi tanács értesítette az igazgatót, hogy a vácsi siketnéma in-

nul, szobormereven, csak a két keze jár vadul, eszeveszetten, mint akit az örület környez.

— Hogy én őt szerettem, szeretem és szeretni fogom mindörökké . . . hogy én azt hittemmel, esküvel fogadtam . . . Igaz! Így volt.

Tétován maga köré tekint. Odamegy a tükör elé, keveset lát csak, kint alig dereng még most is. A gyertya halvány fénye mellett visszaretten a külsejétől. Arca földulva, haja kuszáltan, borzasan. Mosolyogni próbál, sehogyse sikerül neki. Csak a szemét törölgeti: átkozott idő — hogy a szembe veri az embernek a könyvet.

Aztán elfújja a gyertyát, az abiakhoz megy és kibámul a derengő, világosodó éjszakába . . .

— Édes, itt vagy? A halovány asszonyka odaül az ura ölebe, a nyakára csimpajkodik, aztán nevet, nagy kaczagó szemeivel az ő kihalt, fénytelen szemeibe.

Szvetozár fölibe hajol és megcsókolja a homlokát. Szót se szól, csak nézi az ölében vergődő kis szőke babát, aki boldogan, szerelmesen csüng rajta.

Szinte sajnálkozik. De elvégre ő, Szvetozár, csak nem kötheti le magát örökre egy ilyen kis naiv teremtesnek?

Gyöngéden levonja magáról az asszonya karjait, figyelmesen eltolja, felül és lesütött szemekkel, de dacosan szól:

— Édes, reggelit, két napra elutazom. Aztán magához vonja még egyszer és megcsókolja a haját. A baba eltopog . . .

Szvetozár, a nagyságos ur, pedig ama pillanatban olyan sötétlen meredt utána, mint akinek megdermedt a lelke.

Győri Elek.

tézet kiküldöttét szívesen várja és látja, a felette érdekes és tanulságos előadás városunkban okvetlen meg fog tartatni. A midőn erre Debreczen város minden szépért, jóért és nemesért lelkesülni tudó művelt hölgyeit és férfait figyelmeztetjük, lehetetlen meg nem említenünk azon szomorú tény, hogy a siketnéma intézetek elégtelensége miatt az országos intézetekben — fájdalom — az iskolaköteles siketnémáknak csak egy elenyészően csekély része 10%-a részesülhet a nevelés és oktatás áldásaiban, míg 90% képzés nélkül maradván, teher lesz önmagának és hozzátartozóinak, elvesz a társadalom, az ipar, kereskedelem és művészet stb. szóval a magyar hazára nézve!

Hogy mily nagy jótétemény a siketnémákra nézve, ha az intézetek az oktatás által állatias mivoltokból kiragadják s Isten képére formált emberekhez illően emberré nevelik őket, azt az érdekes előadás, a mit az intézeti 2 tanár és 6 növendék folyó hó 19-én gyakorlatilag is bemutat, fényesen be fogja igazolni. Talán ezen szerény s mindenestre nemes czélu szereplés alkalmas lesz arra, hogy Debreczenben egy — a siketnémák részére keletkező — iskola alapját megvesse!

Városunk magas színvonalán álló társadalma bizonyára felfogja ezen ügy nagyságát, megérti a tanulatlan siketnémák néma panaszát s Isten nevében segítségére lesz azoknak, akik az irgalomra anynyira rászorulnak! Menjen el mindenki, a ki csak teheti!! Az anyagi áldozat oly csekély lesz, hogy az szóba sem jöhet!

Beöthy Zsolt Csokonairól.

Sokszor hallottunk már panaszt azoktól, kik Csokonai enthuziázták, hogy a magyar írók és irodalom történet írók nem méltányolják eléggé Csokonait; holott az ő művei, melyek halhatatlanná tették emlékét, mint tündöklő fényugarak világították be azt a sötét korszakot, mely halalos lehellettel fagyasztott meg minden hazafiai érzést, midőn közönybe süllyedtek a szivek, elfásultak a lelkek, Kisfaludy és Csokonai ragadták ki lethargiájából a magyar nemzetet s az ő dalaik keltették új életre a szunynyadó erőt, nyújtottak vigasztalást a szenvedésekkért, keltettek egy jobb jövő reményével boldogságot a magyar szivekben. Hiszen Kisfaludy és Csokonai verseit, dalait nemzedékről-nemzedékre örökölték át és dalolták széles e hazában egy századon keresztül.

Most a Kisfaludy-társaság lefolyt nagygyűlésén, dr. Beöthy Zsolt, a társaság nagytudású elnöke nyújtotta Csokonainknak az előismerés babéraját, ezt mondván gyönyörű elnöki megnyitó beszédében egy helyütt: . . .

Képzhetető-e nem ma, de bármily távoli időben magyar műveltség, mely a mult század legnagyobbjairól nem is szólva, Zrinyit, a kuruczvilág nagy Névtelenjeit, Mikest, Csokonait ne értse s érezze többé?!

Hallod-e ezt debreczeni Csokonai-kör? Ébredj álmaidból te is!

K. A.

Mozgalom az alsónyirvidéki vízlecsapoló társulat ellen.

Értesítettek mindazon debreczeni kasszaló és földbirtokosok, a kik a vízlecsapoló társulat visszaélései ellen a belügyminiszterhez felterjesztendő panaszos kérelemnek még alá nem irtak, de ehhez hozzájárulni kívánnak, hogy folyó hó 20 napjáig minden nap d. e. 3, 12 órától d. u. 1 óráig a kérvényt aláírhatják dr. Király Péter ügyvédnek Széchenyi u. 19. sz. alatt levő irodájában.

Kifüzetett munkások.

Megírtuk annak idején, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ké. debreczeni mezei munkást tüntetett ki és jutalmazott meg hosszú időn át folytatott kitartó munkásságának előismeréséül. A két ember, Pecze István és Busi József. Az előbbi a város szolgálatában áll már 41 esztendője, az utóbbi pedig Horváth István gazdának a hűséges cselédje ugyancsak 41 esztendő óta. A miniszter 100-100 korona ajándékot és a diszes elismerő oklevelet vasárnap délelőtt 11 órakor adja át Puky Gyula főispán a becsületos munkában megőszült két embernek a városháza nagy tanácstermében. Az átadásnál nagy számu közönség lesz jelen és különösen gazdakörökben élénk az érdeklődés. A két ki tüntetett meg is érdemli, hogy nagyszámu közönség jelenlétében folyják le az ünneplés momentum és hogy örökké feledhetetlen legyen előttük az a nap, amikor a hűség megérdemelt jutalmat elnyerik.

Batyu bál.

Habar kissé elkésve, de kötelességünk megemlekezni a legközelebbi vasárnapon a Margit fürdőbe a legkedélyesebb hangulatban lezajlott Batyu bálról, a hol a rendezők örömdög mesterséget végeznek. Nevezetesen a meghívókban az állott, hogy „Belepti díj nincs.” „Etelek Italok ingyen” az is igaz, hogy a közönség a legizletesebb ételekben és italokban valogathatott rogyásig: és még is a nepekonyháknak pár teknő étel jutott (nem etelmaradék, hanem sült malacok és sonkák stb. egészben) és 50 korona készpénz; az ingyen kenyér osztásra pedig 72 kor. 52 fil; hogy a jelzett potya program mellett honnan vette a rendezőség a kitünő eredményt: az az ő titka; mi sok ily mulatságot kívánunk az ehöz szegények nevében. Mulatságos volt a Berger Jenő ur által felajánlott 500 drb tégla, amit sem a bál közönség, sem a szegények nem kívántak természetben megenni, tehát azt a helyszínen el kellett árverelni, a miből 13 kor. folyt be. A Paczelt ur teremdszítési munkája és tánczosokrai színién köszönetet érdemelnek. Köszönet illeti Dorsch Hugóné, Tranka Gottliebne, Sima Ferenczné és Goldberger Adolfné urhölgyeknek a házi asszonyi teendők fáradságtalan végzéseért és izletes találásáért. Azt mondanunk sem kell, hogy a táncz világos reggelig tartott, senki sem ült s nem ment ritkaság számba az 50-60 éves párok ropogós tánczra perdülése is. Egy jó mulatság volt a régi jó időkől, a hol az előkelő polgárság fesztelenül találta magát.

Az orvosok gyűlése.

A debreczeni orvosi kar mintegy 20 tagja előértekezletet tartott tegnap este az Angol-királynő éttermében. Az értekezleten megállapították, hogy a letesítendő országos orvosszövetség tárgyában folyó hó 15-én gyűlést tartanak a kör helyiségibe és hogy az utóbb felmerült kissébb-nagyobb fontos-

ságu ügyeket tárgyalás alá vegyék. A közzeli gyűlés iránt orvosi körökben nagy az érdeklődés.

A függetlenségi párt és a Gotterhalte.

Amaz akció, melyet a függetlenségi és 48-as párt indítani szándékozik s mely a Gotterhaltenak Magyarországon való eltiltását czélozza, a napokban kezdetét fogja venni a parlamentben. Minden egyes függetlenségi képviselő ezután minden beszédében elő fogja hozni a Gotterhalte játszásának Magyarországhól való kitiltását.

Elfogott betörő.

Vas Mihály csavargó a saját kárán tanulta meg, hogy nem jó mindent közölni, a társával, mert a mit két ember tud, azt könnyen megtudhatja más is. Vas Mihály lopni akart a Hatvan utcán. Tervét közölte társával, a ki azonban nem volt hajlandó a lopásban részt venni. Vass ezért nem jött zavarba. Annál jobb, gondolta, legalább a szakmámon nem kell majd osztozkodni. Elment egyedül. Társában aztán felebredt vagy a jobb érzés, vagy az irigység, elég az hozzá, hogy a közeli rendőrt figyelmeztette. A nyert értesítés alapján a rendőr csakugyan elment a Hatvan utca 31. számú házhoz, hol a pinczébeu el is fogta a már munkában levő betörőt s a központra kísérte, ahol lezárták.

Örült a templomban.

Megrendítő eset történt H.-Hadházon, egy becsületos, szorgalmas hadhazi gazdaember tragédiájáról van szó. Csász József hadhazi lakos két év előtt betegeskedni kezdett. Maga a betögség, de különösen felesége hűtlensége, hogy elhagyta, annyira elkészerítette a szegény emberét, hogy a sok bankodás elborította az elméjét. Tegnap reggel hirtelen kitört a téboly a szerencsétlen emberen. Korán reggel elrohant a templomba, hol éppen istentiszteletet tartottak s verbeforgó szemekkel tört, zuzott ott mindent, a mi kezeügyébe akadt. Ez persze óriási ijedséget okozott a templomban levő hívek között s hanyat-homlok menekült mindenki a dühöngő közveszélyes örült elől. A kit csak nagynehezen tudtak ártalmatlanná tenni, miután a kezében levő nehéz vasbottal a harangozót súlyosan megsebesítette. Az előjáróság intézkedése folytán a szerencsétlen elnehaborodtat még tegnap behozták a debreczeni kózkórházba, ahol nyomban gondos ápolás alá vették.

Köszönetnyilvánítás.

A Zion depr. betögs. egylet pénztára javára mult évi decz. 21-én rendezett társas vacsora alkalmából pótlólag jelöl fizettek: Rosenberg Simon 5 kor., Lindenfeld Ignác 2 kor. Mit ezennel — köszönetének nyilvánítása mellett — nyugtáz az előjáróság.

Az orthodoxok templom betörője.

Hirt adunk, hogy az orthodox zsidó-templomot feltörték s a perselyben levő szegények pénzét ellopták. A rendőrség részéről Bárdocz rendőrbiztos vezette a nyomozást, ki már megis állapította a betörő személyét, Gl I. foglalkozás nélküli lakatossegéd személyébeu, ki még tegnap reggel elutazott a városból. Bárdocz tartózkodási helyét is kinyomozta s a rendőrség táviratilag intézkedett elfogatása iránt.

Feltört pincze.

Az éjjel ismeretlen tettesek feltörték Katona Imre mentelepi kontinos pinczéjét s 30 liter bort elloptak. A rendőrség keresi a tetteseket.

A király és Makkai Zsiga.

Az udvari bálnak legérdekesebb epizódját jelenti most tudósítónk. A mikor a király cserélet tartott, Molnár Ákos függetlenségi képviselő bemutatta neki Makkai Zsigmondot, a székely nemzeti ruhában levő akosfalvi képviselőt. — A király így szólt Makkaihoz:

— Nagyon örülök, hogy a székely nép is képviselve van a parlamentben, még pedig saját fia által.

Makkait meghatottak a királyi szavak, a bálnak pompája pedig annyira elragadta, hogy így szólt:

— Ugy ei vagyok káprázva, hogy ha még komédiás lennék, meg kellene bolondulnom.

Kétféjű sas a bál meghívón.

A czimertannak ezt az ellenszenves, éhes csodamadarárt — mint a kolozsvári Ujság írja — a kolozsmegyei Teke község-beli szászok alkalmazták „diszítésül” bál meghívójukon. Csodálkozással fogadjuk ezt a kolozsvári híradást, mert a kolozs-megyel szászok eddigelé a józan mérséklet hazafias jegyében élve távol tartották magukat a hazaáruló bakszászok izlés nélkül való féktelenkedéseitől. Annál meglepőbb ez a valóban zöld és éretlen tüntetés a kétféjű sassal, amely éhes madár láttán a rossz emlékek egész raja támad föl a magyar lélekben. Feltűnési vágy, vagy meghibbant erkölcsi érzék torzszülöttje ez a rossz farsangi tréfa, a melyet a tekei magyar értelmiség nevében Tóth Endre dr. kir. közjegyző azzal torolt meg, hogy megbotránkozását tudtul adó jegyzetek kíséretében visszaküldte az osztak ragadozó czimerével nyomolt meghívót. Ket bakszász bizonyos Vermes Mór és Schuller szász tanító emiatt provokálta is a közjegyzőt, aki igen helyesen ajtot mutatott a szász tüntetőknek. A tekei szolgabirotság különben idegen állam jelvényének használata miatt eljárást indított a csodamadaras rendezőbizottság ellen s reméljük, hogy a megtorlás nem fog késni.

Elegtétel Rákóczy emlékének.

Az egyetemi ifjuság egyik minapi gyűlésén felszínre vetődött az a szegyenletes dolog, hogy a magyar törvénykönyvnek egy szakasza II. Rákóczy Ferenczet lá-adónak, sőt hazaárulónak bélyegzi. Az ifjuság nemes lelkesedéssel elhatározta, hogy parlamenti akcióra kéri föl a parlament illetékes köreit, hogy a Rákóczy emlékeit gyalázó szakasz töröltessék a magyar törvénykönyvből s helyébe a magyar szabadsághősnek glorifikációját iktassák. Hogy nagyobb sulya legyen az ifjuság akciójának, az egyetemi ifjuság vezető egyesülete, az „Egyetemi Kör” most hivatalosan vette kezébe a dolgot és tegnap este tartott ünnepi választmányi ülésén kezdette meg a mozgalom alapozását. Ifj. Dániel Gábor, az „Egyetemi kör” elnöke tett jelentést az ügy érdeméről és indítványozta, hogy az „Egyetemi

Kör" haladéktalanul intézzen átiratot az ország összes főiskoláihoz, ifjúsági egyesületeihez, hogy csatlakozzanak a hazafias mozgalomhoz.

Rigó Jancsi megint Muzsikál.

Ime egy cigányprimás, akinek az a szenyácziója, hogy — muzsikál. Párisból jőd a híre, hogy Rigó Jancsi újra bandát szerzett és a „Folies Bergère" ben játszik esténként, Szakértő vendégek állítása szerint megártott neki a hercegi sors. Neki is és a hegedűjenc is. És ha mégis betéved a vendég a kávéházba, hogy lássa azt a tüzes cigány primást, akibe egy hercegnő beleboloneult, egy viseltes arzu férfit lát, akinek bizony a szemében ép oly keves a tűy, mint a hegedülésében.

Hírek a nagyvilágból.

Robbanás egy tengeri hajón. Triesztből jelentik: A Zora osztrák hajó ma Kardiából nagyobb szenrakományyal az itteni kikötőbe érkezett. A hajón, miközben a kikötési engedélyre várt, a gáz meggyuladása következtében robbanás történt. A szerencsétlenség következtében Guarich kormányzó súlyos égett sebeket kapott, azonkívül lábát törte. Henaldo hajóhadnagy pedig a kezén sérült meg. A robbanás egy kisse megromgálta a fedélzetet is. A sebesülteket a trieszti polgári kórházban apolják. — **A szétválasztott ikrek** Párisból táviratozzák, Doyen tinar azt hiszi, hogy a szétválasztott ikrek életben fognak maradni s hogy már most minden komplikáció ki van zárva. Dódikka szemlátomást erődedik s ágyában babujával játszik, ma delőlőt arról panaszkodott, hogy a bábuja rosszul van öltöztetve. Rádikka még nagyon gyöngö. Ma reggel óta mind a két gyermeket levessel táplálják. Eoyen azt mondja, hogy műtétnek sikerét csak gyorsasággal tudta elérni; műszereivel a műtét minössze 10 perczig tartott, míg más műszerekkel legkevesebb 45 perczet vett volna igénybe. Mind a 2 gyermek életben fog maradni, ha gyöngeségükhöz nem járul gümökör. **A springei halálos párbaj.** Berlinből jelentik. A hannoverai törvénykez febr. 17-én kezdí meg a végtargyalást Falkenhagen ellen; a ki Bennigsen tartományi tanácsost Spingében párbajban agyonlötte. Tanuként megidéztek a többi közt az agyonlötött Bennigsen atyját, továbbá a vádlottnak atyját. A tárgyalás titkos lesz, mert szóba fog kerülni a végzetes párbajnak előzménye. E végből Bennigsen ösvegyét is meg fogják idézni, a ki tudvalevőleg viselkedésével a párbajra okot szolgáltatott. A vádlott nagy ovadekösszeget ajánlott, hogy ideiglenesen boesássak szabadon, de a törvénysek vissza utasította ajánlatát. — **Elfogott anarkista** Teukén ma elfogta a csendőrség Borava József galicziai illetőségű foglalkozás nélkül álló embert, akinek nevét mint tudósítónk írja, megtalálták a csendőrségi lajstromban. Az elfogott ember irasából kitünt, hogy tagja egy oroszországi anarkista egyesületnek, amely összeköttetésben van az amerikai anarkistákkal. — **Vérnász.** Megrendítő esetről értesít bennünket kassai tudósítónk. Kapi községben Bács bíró leányát, Juliskát atyja kényszerítésére el akarta venni Kalmár József vagyonos gazda. A leány szeretőjével, Berka Józseffel a terv szerint a menyegző napján öngyilkos lett mire Kalmar szegényében felakasztotta magát. **Rejtőjes eset a konakban.** Belgrádból rejtőjes eset híret jelentik, mely február 10-én éjjel a királyi konakban történt. A két katonát, a ki közvetlenül a királyi párlószobájába előtt állott őrt, eszméletlen állapotban találták s a mint később kiderült,

elaltatták őket. Azonnal elhívták az udvari orvost, a ki életre keltette a katonákat. Elmondták, hogy az éj folyamán egy asszony ment el mellettük, a ki néhány lépésnyi távolságból egy katonatiszt követett. A katonák többet nem tudtak mondani, mert a szolgálatban levő hadsegéd megtiltotta a további kihallgatásukat. A két katonát azóta eltűnt Belgrádból. —

Távirat.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen" eredeti távirata. —

Budapest, február 13.

A képviselőház mai ülésen **Komjáthy Béla** képviselő interpellált Ferencz Ferdinánd trónörökös szentpétervári utja ügyében.

Századokon át, egymond hűségesek voltunk a dynasztia iránt és a megérdemelt hála helyett mindig halálanságot nyertünk!

Ha veszély környezte őket, akkor a hízegés és esküdözés járta, hogy újabb csalódást hozzon.

Oda át ellenséges politikát üznek ellenünk és mindig e nemzet gyalázása volt törekvésük.

A trónörökös meglátogatta a czári párt. A magyar nemzetnek képviselve, önállóságunknak kidomborodva kellett volna lennie.

Senki sem volt a ki informálja a főherceget.

Fájdalom, az az ur nem úgy neveltetett, hogy történelmünket, sérelmeinket ismerje. (Tetszés, taps.)

Lábbal tiporja hagyományainkat, kérdi a miniszterelnöktől, gyakorolta e azon alkotmányos befolyást, mely a magyar kormányt megilleti, melynek gyakorlása kötelessége is:

igaz-e, hogy a főherceg a magyar kormány egyik tagját midőn nála kihallgatáson jelentkezett, nem fogadta és kötelességének gyakorlásában megátolta.

Visontai Soma azt kérdi a miniszterelnöktől részt vett-e a kormány e kiváló politikai küldetés előkészítésében, nyújthat e megnyugtatót arra nézve, nem történt e oly megállapodás, mely Magyarország külön politikai érdekeit sértheti és végül; miért, nem volt a trónörökösnek magyar kísérete.

Széll Kálmán nyomban válaszolt az interpellációra:

Önök sokkal szélesebb alapra fektetik felszólalásaikat, mint a milyen fontossággal a szóban forgó ügy bír.

Ha önök folyton a multak keserveivel, emlékével hozakodnak elő, ugy e kérdésben nem küzdhetünk egyetlen fegyverekkel.

Én mindig ott leszek, a hol az ország becsületéről lesz szó, ne legyenek önök se külön.

Ez a kérdés most nem bír olyan fontossággal, hogy felszínre hozzuk a sok félreértést, a multak keserveit, mert hiszen most olyan uralkodója van

nemzetünknek, ki kibékült a multtal és atyai gondoskodással viseltetik a magyar nemzet iránt.

Rákosi Viktor: A trónörökösről beszéljen, ne a királyról.

Széll Kálmán: Majd arról is beszélék.

Folytatva beszédét válaszolja, hogy a trónörökös nem kell kitanítani uralkodói kötelességeire és jogaira. A trónörökös látogatása Péterváron pusztán udvarlássági tény volt, hogy megköszönje katonai kinevezését, azonban hogy oly szívélyes fogadtatásban részesült, ennek kétségtelenül örvendhetünk, de ennek sem közjogi, sem politikai fontossága nincs. Elmondja a dolog történetét:

Midőn nagy hirtelen elhatározták a trónörökös utazását. Ő felsége határozott kívánságára elhatározták, hogy egy magyar és osztrák főúr is elkíséri. Ez udvariassági tény volt, melybe a kormány nem avatkozhatott nem is avatkozott, de mikor tudomására jutott, hogy a trónörökös az ellenzék egyik vezérét kérte fel, akkor már az nem udvariassági, hanem politikai tény volt, hogy az ellenzék exponált állású vezérét hívták meg kíséretül, Mint embert, mint férfit, mint hazafit bécsüli, tiszteli Zichyt, de ha az ellenzék egyik vezérét a budget vita tárgyalásának közepéből ragadják ki, (Derűtség,) — az olyan tény, melybe a kormánynak be kellett avatkozni.

Ez már a trónörökösnek olyan állásfoglalása volt, ametybe — a trónörökösnek minden nagytisztelete mellett is — a kormány bele nem egyezhetett. Öfalségét ő figyelmeztette is erre ki az első szóra mindjárt intézkedett, hogy a trónörökös szándéka megváltoztattassék.

Ezen az elv alapján akadályozta meg a kormány a Zichy utazását s ezért maradt el a magyar kíséret s ő ezért a felelősséget mindenkor elvállalja.

Komjáthy Béla, Visontai Soma válasza és Széll Kálmán viszonzválaszátán a Ház többsége tudomásul vette a választ.

SZINHÁZ.

Szoyer Ilonka vendégszereplése.

— Angot a kofák leánya. —

Komjáthy igazgatónak Szoyer Ilonka üdvöskeje. A mult izben mikor itt vendégszerepelt zsufolt házakat vonzott s most, hogy ismét elhozta őt Komjáthy nem esatkozott számításában, mert Szoyer ezuttal is zsufolt házakat vonz. Ezen csudálkozni különben nem is lehet, mert Szoyer Ilonkai nem csak a vendégmüvésznő iranti tiszteletből telik meg a színház, hanem az ő művészete, kedvessége s éneke vonzza a közönséget. Tegnap másodizben lépett fel. „Angot a kofák leánya" cz. operetben Clariettát játszotta. Nem is játék volt az, amit tőle e szerepben láttunk, hanem megtestesnlése a valódi, az igazi művészetnek. — Játékban eleven, pajzán, kedves volt, mikor pedig elkezdett énekelni, gyönyörrel hallgattuk, úgy tűnt fel, mintha egy pacsirta

hallatná tisztá, erőteljes hangját, melynek hallatára újra öledünk s nem tudunk etelni. tovább, minél tovább szeretnők hallani; olyan alapos iskolával s zenei képzettséggel sem sok énekesnő dicsekedhetik, mint Szoyer s a debreczeni közönségnek csak ritkán nyílik alkalma, hogy olyan kiváló énekesnőt láthasson színpadunkon, mint Szoyer Ilonka. Minden egyes énekszámát megismételték, de olyan tapsáradat, olyan tetszés hosszú időnk óta nem nyilvánult a debreczeni színházban, mint tegnap, a második felvonásban, mikor Szoyer Ilonka elénekelte a betétül alkalmazott híres stakattó áriát. Csodás varázsu gyönyörű hangja a teljes valójában itt erényesült kiváltsággal s itt mutatta meg, hogy nemcsak a játékokban éri el a művészet tökélyét, de az énekekben is. Persze tartott a taps s Szoyernek ismét el kellett zengeni a bűvös hatású stakattó áriát mely olyan varázsszal hatott a zsufolt ház közönségére, hogy még ezután so bánta volna, ha meg néhányszor elenekei Szoyer Ilonka.

Szoyer mellett a többi szereplőkről sem lehet megelégednünk. Az összejáratok omliájuk fel elsősorban, mely bizony nem volt epen egyöntetű. — A kar nem volt elegendő betanulva s ez okozta azt, hogy a karmester kézzel lábbal dolgozott, csak-hogy együtt tudja tartani a nem a zenekar utemeire enklő korust.

Az előadás kezdeten mindjárt kis bal eset történt! Szógi Lujza, ki egy kofát játszott, enklés közben oly rosszul lett, hogy enekét abba hagyva tamolyogva hagyta el a színpadot. Az orvos nem is engedte tovább játszani.

Szoyer mellett szép osztatlan sikere volt meg E. Kallay Lujzának Lanche színesző szerepében. Mar szép, elegans külső megjelenésével is hatást ért el, de fokozódott a tetszés, mikor eneket hallotta a közönség, különösen pedig a Szoyerral enekelt duettben. Kallay rövidesen távozik s epen azért helytelenítjük, hogy az igazgatóság olykeveset foglalkoztatja, pedig a közönség mindég szivesen látja s hallja Kallay Lujzát.

Karacs Imre kissé rekedt volt s így nem juttathatta kelőképen érvényre tenorját, ellenben játékokban kifogástalan volt. Sziklay sok derult perezet szerzett, ugy-színtén Érczkövy, Székely, Sarkadi Makray mindent elkövettek — sikerrel is — az előadás érdekében.

Ez alkalommal még arra kérjük, helyesebben figyelmeztetjük a rendezőt, legyen gondja arra is, hogy a karának egyik-másik tagja — tisztelt a kivételnek, mert ilyenek többen vannak inkább a karmesterre ügyeljen, minthogy egész este a nézőterre — egy helyre mosolyogjon. Nem első ízben tapasztaljuk ezt s epen azért ajánljuk a rendező figyelmébe.

(I. J.)

Elevenen eltemetve.

— Szentesi levél. —

Mentől tovább gondolkozunk a Pandovics Döme lelkész tragikus sorsáról, annal nagyobb erővel nyomul elénk az a kérdés, hogy tulajdonképen miért is bántak el vele olyan rohamos gyorsasággal, és az elszállítását miért tikoltak el még a barátai előtt is.

Bántott tehát valakit? Nem. Dühöngő, közveszélyes örült volt? Nem. Mind-össze nagyzási mániában szenvedett, amiből szakszerű kezelés és okos bánás mód mellett itthon is ki lehetett volna gyógyítani. Míg így annak tettek ki, hogy a felízavart

elméjü ember azon a borzalmas helyen, a hova vitték, fölindulásában és remületében gyógyíthatatlan örületbe esik.

Kutattuk a hatóság eljárásának okát és nagynehezen rá is akadtak. Az orvosi vizsgálat eredményéről szótó jelentés föltalálhatatlan ugyan, — még az árvaszék sem tudott hozzájutni — de a mint hiteles helyről sikerült megtudnunk, hogy a főorvos véleménye csak föltevésen alapszik, mert azt mondja, hogy Pandovics a politikai örütek közé tartozik s mint ilyen, „közveszélyessé válhatik. — Jól jegyezzük meg, nem közveszélyes, hanem csak azzá lehet.

A rendőrkapitányság aztán azon töprendkedett, hogy miképpen válhatik közveszélyessé a szerencsétlen ember, s a hivatalos bölcsesség hamarosan kiszülte, hogy hátha sikerül neki a tervezet körmenetre összehozni a csöcseléket s uramfia, még megeshetik, hogy a csöcsélek beveri a pákulicz ablakait és kirakatait. Akkor pedig a vármegye minden bizonynyal fölakasztatja a főkapitányt.

Ettől a gondolatól aztán ugy megrémült a tisztelt rendőrség, hogy kimondta a szentenciát szegény Pandovicsra: el vele a bolondok házába, ahol nem verheti be a drága pákulicz-ablakokat.

A főkapitánynak azonban mégis lelkiismereti furdalásai támadtak. Hátha elhamarkodott lenne az elhatározott erőszakos lépés? Nosza, gyorsan felszaladtak a vármegyére, tanácsot kerül. A vármegyén pedig azt a feleletet kapták, hogy cselekedjenek a főorvos szakértői véleménye szerint.

Ezzel el volt döntve a Pandovics sorsa. Mire hozzátartozói a meglepetésétől felocsudtak, már el is szállították szegényt oda, ahol a tebelyodott ember néha meggyógyul, de a kisebb elmezavarban vagy idegfabban szenvedő — aki vigasztalan helyzetet mérlegelni és szomorú sorsát felögni képes — többnyire megbolondul.

Ime, ez a Pandovics gyors elszállításának hiteles helyen szerzet információ alapján megállapított története.

Mar most nézzünk egy másik szomorú esetet.

Dobozi Ácsmester hónapok óta dühöngő örületben szenved és állaudó rettegésben tartja családját és a közönséget. Honapok óta kerik, követelik, hogy Dobozi, mint valóban és kétségtelenül közveszélyes örültet, szállítsassa el a rendőrség a tebelydába. A rendőrkapitányság azonban mossa a kezét és nem csinál semmit. Hagyja szabadon járni a veszélyes embert, aki a minap vala hogy betevett Szegedre, ahol a rendőrség letartóztatta és a szegedi közkörházban elhelyezte. Onnét haza hoztak s azóta itthon veszélyeztetli a közbiztonságot. Csak a napokban tartóztattak le, amikor baltával fölfegyverkezve, gyilkos szándékkal szaladgált és hat ember megfekezte s ugy adta át a rendőrségnek. — Még akkor is előbb a lakására szállította a rendőrség s csak éjszaka vitték be a kapitánysághoz, a mikor újra kitört a dühöngés a boldogtalan emberen.

Tessék már most párhuzamot vonni a két eset között. Pandovics nem bántott, még csak nem is fenyegetett senkit, de félek tőle, hogy „közveszélyessé válhatik“, mert hátha beveri a pákulicz-ablakokat. Ezt az embert tehát elteszk a láb alól villamos gyorsasággal. Ellenben Dobozi nemcsak közveszélyessé válhatik, hanem tényleg közveszélyes is. Ezt szabadon hagyják, a míg csak hagyhatják. Persze, persze; Dobozi nem a pákulicz-ablakokat, hanem csak embertársai és családja életét veszélyeztetli.

Mi nem mondunk, mondjon itéletet maga a közönség. Mi csak azt tanácsoljuk polgártársainknak, hogy jól vigyázzanak, nehogy abba a sötét gyanuba keveredjenek, hogy veszélyeztetik a pákulicz ablakuk épségét.

Mert a szentesi rendőrség óvatos és hatalmas, s az angyalföldi tebelyda nagyon kiellen, szomorú hely.

Francia anthologia.

(A XIX század lírája magyar fordításokban.)

Jó hat esztendeje, hogy a Kisfaludy-Társaság felhívást intézett az összes magyar költőkhöz, kik francia versek fordításával is foglalkoznak, hogy egy nagy anthologia kiadásában műfordításokkal segítsenek. A költők és műfordítók egy része aztán neki is állott és küldött a nagy felhívásra egy csomó verset, melyet Szasz Károly elnökléte által álló bizottság (Endrődy Sandor, Hegedüs István, Vargha Gyula, Váradi Antal) vett rosta alá, de aztán Szasz Károly sokoldalú elfoglaltsága és elgyöngült volta miatt a dolog négy évig pihent. Ez alatt Endrődy Sándor, a bizottság langbuzgalmu tagja azon fáradozott, hogy legalább egy nagy Beranger kötetet bocsassanak közre kezdetül s ezelőből összeszedte az összes magyar Beranger-fordításokat s azokat gondosan sajtó alá elkészítte. Elefett azonban meghasonlás törvén ki a bizottságban, Endrődy kivált onnan, helyébe lépett Radó Antal s végre is Vargha Gyula bevén kezebe az egész ügyet, a két kötetre tervezett anthologia első kötete januári előszóval októberben vögre megjelent. A társaság, alitól-lag a gyűjtemény gyarapítására, pályázatot is hirdotett 10 francia lírai költemény fordítására, erre azonban figyelemreméltó fordítások nem craztek. Irőembernek már van annyi tapasztalata, hogy akadémiái. Kisfaludy-társasági pályázaton részt nem vesz, mert tudja, hogy a tikos pályázat csak köpenyeg a benső emberek számára. Az Anthologia előszava finomul így fejezi ki az eredménytelenséget: „Bar a pályázat nem is vált, mint a társaság óhajtotta, összes élő és működő műfordítóink nemes versenyére, nem volt eredménytelen...“ Abhoz hogy valahol nemes verseny fejlődhessen ki, nemes elvek kelleneek, — ezek hijában bizony összes élő műfordítóink, nagy része elmaradt a versenyről. Többen emaradtak az anthologiában való részveteltől is, így hogy csak a legjelesebbet említsük, Ábrányi Emilt, „Cyrano de Bergerak“, Coppee „Pour la couronne“ jának s több nagyobb francia költői műnek íblett fordítóját hiába keressük az előttünk fekvő kötetben. Ha más fordításra nem lehet megnyerni őt eddig meg jelent költeményeiből kellett volna egy két fordítást átvenni, de ily kiváló erőt a társaságban nem volna szabad mellőzni.

Az első kötet beosztásából azt látom, hogy az első vagy második kötetbeni fölvetel a születési év szerint történt. Az I. kötetbe jutottak tehát Chenier Andréól kezdve a beksi kongresszusig született költők, tehát Bhénier, Arnauld, Chateaubriand, Beranger Millevoye, Soumet, Lamartine, Reboul, De Vigny, Hugo, Brizieux, Sain-Benve Theofil. Moreau, Hégésippe, Musset Alfréd, Acker-manné s Souary. Már e beosztásból is látható, hogy ha felesleges egyén nem is fordul elő e név-sorban, de kimaradt a kiválóbbak közül például Delavigne Kázmér és Barthélémy, a kisebb lírikusok közül Mme Desbordes-Valmore, Veuillott Lajos, Ronchard Lajos, Deschamps

Emil, Autran Joseph, Mathieu Gusztáv, Blanchemain Prosper és mások, kik annyira legalább is meg érdemelték a lírikus nevet, mint Saint-Beuve vagy Lechambaudie. E kimaradtok névsora bizonyítja azt, hogy a bizottságban a francia líra alapos ismerete nem vert elég mély gyökeret, mert hiszen ha az tudja, hogy ezeknek benn kell lennie a bécsi kongresszusig született költők között, bizonyára akadt volna műfordító, ki legalább 1—2 költeménnyel sikeresen megbirkóván, hat év alatt csak beszállítja a kívánt lírai arut.

A másik lényegi kifogás, melyet az Anthologia I. kötete ellen emelhetünk, az, hogy nem a líra tükrö, hanem egy csomó francia költemény fordítása, melyek tulajdonképp része mindenestre lírai, jó része azonban tanköltemény vagy egyenesen elbeszélő költemény. Mindenki igazat ad nekünk, ha fölemlítjük, hogy a kötetben Hugo Victor „Századok legendája”-nak több darabját találjuk, (pl. a „Lelkiismeret” „Az apagyilkos”-t, „A szegény emberek”-et) igaz hogy Szász Károly fordításában és Isten tudja hányadszor nyomtatva már le, de ez az említett elbeszélő költeményeket líraiakká nem teendő. Még inkább igazat ad az olvasó, ha a 155. lapon nyitva ott e címet olvassa: „Eloa. Első ének. Születés.” — majd később második és harmadik éneket is olvas, összesen 30 lapon át. Hozom éneket, harmincz lapnyi lírai költemény. Ettől megszökik mindenki, kit a kötet elején adott kedves Béranger-dalok az olvasásra csábítottak. Így történhetik aztán, hogy De Vigny Alfréd 7 „lírai” költeményével 52 lapot foglal el, míg Moreau ugyancsak 7 költeménnyel 11 lapot, Musset 18 költeménnyel 75 lapot, míg Béranger 71 lapjára 34 költemény esik. Lamartinenak 58 lap jut 17 költeményére s Hugónak 88 lap 29-re.

Feltűnő mindenestre a költemények megválasztása is, melynek alapján a valódi gall szellemet tartalmazó versek szorultak ki nagyrészt a gyűjteményből. Egy kiváló irodalomtörténész a francia írókban mindig megkülönbözteti a római szellemet (páthetikus, komoly, kimért, sokszor dagályos és üres, néha magas röptű eszmék és kifejezések) s a gall szellemet, (mely enyelgő, kedves, néha csintalan, mindig friss pikáns, derült, ötletes.) Ez utóbbinak megnyilatkozását jórészt kizárta a szerkesztő bizottság s a római szellemű darabokból is nagyrészt a vizenyős, szentimentális érzélgős és szintelen darabokat vette föl. Élénk példa erre, (hogy hosszadalmas és unalmas ne legyenek) Béranger dalainak megválogatása. E költői dalai közül az „Anthologia”-ban mindazon dalok hiányzanak, melyekért ő a kilencz havi fogságot szenvedte s melyeknek népszerűségét köszönheté (közöttük a remek „Vén Zászló”-t egyenes mulasztás volt kihagyni), hiányzanak a Bourbon-kor papsága ellen intézett metsző satírú dalok, általában a legjellemzőbbek közül csak a bohém-életet festő chansonokat kapjuk.

Az egyes fordításokhoz is szó fér. Illéssy György harmincz év előtti fordítása „Utópai király” címet visel, holott Ivetot tényleg létező hely és földrajzi fogalom, Utópia pedig Morus Tamás képzeleti országa „Marquis Carabas”-t Kozma Andor „gróf Henczeghy”-ne, fordítja, ami megbecsáthatlan hamisítás Béranger szellemén, különösen ha XVIII Lajos vén udvaroncát így beszélteti a fordító:

„Ugy — fékomadta! — majd
Csinálok neki bajt.”

Általában e vers e fordítását csak az érti meg, aki az eredetit igen jól ismeri, — akinek persze felesleges a fordítás.

Az olyan szatíra, a milyen Béranger egyetlen sorában foglaltatik a marquis „ártatlan kard”-járól (1789—1814 ig lett volna ezer alkalma vérbe mártani királyáért az ártatlan kardot a vén royalistának) Kozma teljességgel nem érti midőn így fordíthatja; „övéen csüng tiszta kard,” holott most, midőn az idegen hatalmak katonasága hozza vissza az elzüllött királyi családot, „villogtatja ártatlan kardját” a vén marquis, ki 22 évig, a harcok alatt hüvelyében hagyta azt.

Hasonlag teljesen érthetetlen Erdélyi János fordításában az „Átkozott tavasz,” első versszakasza:

En ablakombul láttam őt,
Óvében az egész telen (? ?)
Csók szálldosá a levegőt (miő magyar
ság!)

Szeretközénk ismertelen.
A lombtalan-hársak között
Elkandikáltak napokat (? ?)
Átkos tavasz! hogy visszajött
S a fára uj árnyékot ad.

Bármennyire legyünk is Erdélyi János fordításának tisztelői, ily érthetetlen szóhalmazzal a csodaszép „Maudit printemps”-t nem szabad megcsufolni. Hiszen ami nem világos; az nincs francziául s a mi nem átlátszó és kristálytisza értelmű, az nem Béranger.

Gyulai Pálnak is ambíciója volt egykor, hogy egy-két francia dal fordításával bizonyítsa sokszor kétségbevonott filológiai készségét. A „Ma Voation” így kezdődik az ő fordításában:

Világba kitaszítva,
Szegényül éktelen,
És hányva-vetve, szidva,
Kezdődött életem.

Elképzelhető mily szidalomban részesült volna Gyulay részéről más, ha ily módon mert volna fordítani. „Életem szidva kezdődött?” kérdezte volna ő. Mire vonatkozik a szidva határozó? Így tud, maga barátom, magyarul? Később pedig ezt írja: „És gunyt dobtak reám.” Mióta dobnak gunyt? Hat ez mifele két sor:

„Szabadságom meghalva,
Elég, ha enni van . . .”

„Magyarul van ez?” — kérdezné ő. Jó fordítás-e ez a két francia sorra:

„La liberté m'anchante,
Mais j'ai grand appétit?”

Hol van a francia naiv humora a két magyar sorban! Bizony sehol, mint általában e költemény fordításában a hűség. Nem csoda: Béranger a szegény bohém-költő és Gyulai az egykori pedáns klasszis-preceptor s későbbi színhivatalu részvénytársasági intéző csak nem rokonlelkek, hogy egymást megértsék. Béranger se fordította volna jól Gyulai verseit, tehát így kvittek.

Azt hiszem, igen könnyű a rossz fordításokat bírálgatni s ez Anthologiában feles számmal találunk ilyeneket. De kiválóan szépek és eredetiekhez teljesen méltó fordítások is bőven vannak e könyvben. A régebbi fordítók művei nagyrészt ismeretesek: Petőfi Béranger-fordításai, Szász Károly régebbi tarlózásai a francia költészet gazdag mezejéről, Vajda János, Jánosi Gusztáv, Dalmady Győző s Lőrinczi Lehr Zsigmond néhány fordítása az illető költők-tökhöz méltó hangon szólalnak meg. Az újabb fordítók művei közül Vargha Gyula rendkívül gyönyöd, finom formában tökéle-

tes átültetesei (Gauthier, Theopil és Musset Alfréd), Radó Antal és Hegedüs Isván többnyire hosszulekzetű Musset és Lamartine fordításai, Szalay Fruzina egyetlen, de igen szép Hugó Viktor dala, Zempléni Árpád két átültetése közül igazán erőteljesen De Vigny-től „A farkas halála” sikerültek kiválóbban. Akad a fordítók között egy egy specialista, a ki egy költővel behatóan foglalkozva, hangjába beleéli magát s mindegyik fordítása az eredetinek hű mása. Vargha Gyula foglalkozott így Gauthier Theophil-lal s Kacziány Géza Hégésippe Moreauval. Sajnos, hogy ez utóbbi költő legszebb verset éppen erőteljes hangjuknál fogva kihagyta a szerkesztő bizottság az Anthologiából s csak a lágy dalokat vette fel, pedig Moreau ódái („A júniusi halottak” „A becsületrend”) a harminczas évek lírájának igen kiváló termékei s mint a Petőfi Albumban „Petőfi francia előfutára” című tanulmányomban kimutattam, a lángelkű nagy magyar költő szellemfejlődésére rendkívül nagy hatást gyakoroltak. De hát a hunyász-kodó megalkuvás még a francia költészetet is kasztrálja és lehetőleg kitörölné az emberiség emlékezetéből a forradalmakat melyek egy-egy nemzet öszszeségének nagy erőfeszítései s az emberi nem haladásának mértőföld mutatói.

Az ilyen erőteljes megnyilatkozások helyett ott olvashatók az unalmas előidéző hosszú andalgások, jegyzetes tanköltemények melyek felett hányszor aludt el a fordító, a míg végére ért feladatának. Az ily költemények felvétele csak olvasó riasztónak való s egy nemzet lírájának képét teljesen meg hamisítja.

Az Anthologia első kötete ez; folytatását a jövő évtizedtől remélhetjük De reméljük azt is, hogy a II. kötetben méltóbb képét kapjuk az utolsó félszázad lírájának s hogy az e kötethez csatolandó jegyzetek vagy egészen elmaradnak, vagy kevésbé együgyűek lesznek, mint az I. kötetéi. Iskolás fiutól is rossz néven vennők, ha Berangerről úgy írna, mint a melyet itt a kötet végén olvasunk. — Inkább semmit, mint onnyit és ilyet!

k. g.

1659—901. v. k.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1696/4. 1901. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Rotter József neutitscheini lakos részére Szabó József debreczeni lakostól 80 kor. tőke, ennek 1901 márc. 16-tól számítandó 6% kamatai s eddig összesen 77 kor. 56 fl. perkoltség erejéig 1901. é. jul. hó 15-én bíróilag lefoglalt és 680 kor. becsült házibutorok és egy ruganyos kocsiából álló ingóságok 1902 évi febr. hó 15-én d. e. 1/2 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Csapó-n. 47 sz. háznál megtarlandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. jan. 27-én.

Török Péter

birói kiküldött.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Uj gőzmalom! Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Debreczenben a volt sertésvásártéren, a Bárány korcsma átellenében, egy a mai kornak megfelelő a legjobb berendezéssel ellátott **uj gőzmalmot és olaj malmot** állítottam fel. Az őrlető közönségnek tehát a legjobb alkalma nyílik buza, rozs, tengeri és többi terményeit **olcsón és kitűnő minőségben** nálam őrletni, főfeladatam oda irányul, hogy a t. cz. közönség lelkiismeretes és pontos kezeltetésem által minden tekintetben kielégítve legyen úgy az átadott súly, valamint a termények **eredeti minőségben** feldolgozott őrleményekben való visszaadása által. A t. cz. közönség b. partfogásáért kérve kiváló tisztelettel **Rosenthal Dániel**. Liszt, korpá, dara eladás a malomban kicsinyben és nagyban.

Tölgyfa szőlőkarók

Kapható 4, 5, 6, 7 suk hosszú **Hegedüs Emil** tűzfárafaktarában. Lakása Arany Janos u. 16.

2 nagyobb urilakás,

melynek mindegyike 5 szoba, fürdő szoba és mellékhelyiségekből áll, legszesz világitással, udvari vízvezetékkel, a legnagyobb két nyellemmel berendezve, esetleg istállóval együtt máj. 1-től kiadó Rakóczy-utca 11 sz. (volt Liptai ház.) Értekezhetni ugyanott.

Eladó ház Debreczenben a Hatvan utca elején piéchoz közel eső 8. sz. — 415 negyszögöl területű házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Belánéval Egyházter 17. Debreczenben.

Kiadó Rakóczy-utca 6 sz. ház aug. 1-től, mely áll 6 szobából, egy felső konyha, 4 pince szoba, jó ivóvíz, fasszín és kerttel, értekezhetni lehet ugyanott 62 sz. háztulajdonossal.

Gyakornoknak ajánlkozik esti tanfolyamot végzett kitűnő irással bíró fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban.

Szőlő oltvány eladó Dobi Sándornál H.-Nád udvaron.

Magkereskedésemet

uj helyiségben, Kossuth-utca 7 sz.

a régi szőlő alapokon tetemesen kibővíttem s azt úgy **gazdasági**, mint **konyhakerti és virágmagvakkal** gazdagon felszereltem.

Sajat érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, ha megtekinti magraktáramat s meggyőződést szerez czégem **kiváló szállító képességéről**. Mintákkal és új nagy

képes árjegyzékkel

szivesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése.

Előbb **Gaszner Károly**.

1902. május 1-től kiadó.

Modern uri lakás **Kossuth-u. 7 sz.** I. emelet az udvarra, előszoba, világos 3 szoba, fürdőszoba és minden más mellékhelyiséggel, parket, tapet és légszesz luszterekkel, tiszta udvar, jóvízű kut. Magános uraknak, kis családnak, irodának nagyon előnyös.

Értekezhetni:

Kardos László

üzletében.

Utánnévelő védve 1887 sz.

Ujdonság!

Szabadalmazva Magyarországon és a szomszédos államokban.

POLGÁR SÁNDOR

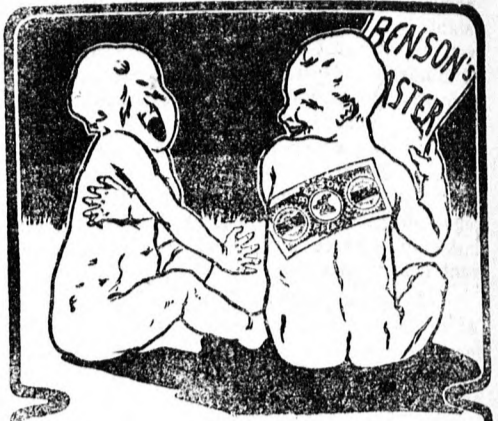
m. kir. szabad. nyert orvosi mű és kötszerezés **BUDAPEST**

VII. Erzsébet-körút 50.

egész új szerkezetű sérvkötőt talált fel, mely a legmodernebb technikai vívmányok között, orvosi kapacitások szerint, a legelőbb helyet foglalja el és e tere a legtekélyesebbnek bizonyult. Fent nevezett öszénél az összes betegápolási czikkék, **kötészek,**

gummiárak

sib. a legjobb minőségben jutányosan beszerezhetők. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Feltérő címre ügyelni tessék!

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

a leghatásosabb szer köszvény, csusz, derékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és mindenféle meghűléseknél.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utáztatoktól.

Kapható Mihalovits J. gyógyszer. Debreczen. Fitos Ferencz gyógyszer. N.-Károly, Louis Ritz & Co. Hamburg.

Szemben a főpostával

nagy I. emeleti utcza lakás

irodának is kiválóan alkalmas, — továbbá

több bolthelyiség
a Piacz-utcza kiadó.

Értekezhetni a hivatalos órák alatt:

a debreczeni ipar és kereskedelmi bank ügyvezetőjével.

A Közgazdasági bank részvény társaság

X-ik évi rendes közgyűlését

1902 február 23-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg

DEBRECZENBEN a kereskedő társulat háza disztermében,

melyre a t. részvényesek azon figyelemzetteléssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1901. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése s ennek kapesán
3. Határozathozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóságnak e tárgybani indítványára vonatkozólag
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett egy tag és elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági tag helyének 3 évre leendő betöltése.
6. Az igazgatósági tanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag és lemondás folytán megüresedett egy tag helyének, előbbieknél 3 évre, utóbbinak 2 évre leendő betöltése.
7. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagjának 3 évre leendő megválasztása.

Debreczenben, 1902. február 4-én tartott ülésünkből.

Az igazgatóság,

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.